

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1975-1976

5 FEVRIER 1976

Proposition de loi modifiant les lois relatives au Fonds national de garantie pour la réparation des dégâts houillers, coordonnées par l'arrêté royal du 3 février 1961, modifiées par l'arrêté royal n° 39 du 25 août 1967

(Déposée par M. Hoyaux et consorts)

DEVELOPPEMENTS

La loi du 12 juillet 1939, qui a créé le Fonds national de garantie pour la répartition des dégâts houillers, avait prévu un système d'alimentation du Fonds basé sur le versement, par les concessionnaires des mines de houille, d'une contribution annuelle liée à la tonne nette extraite.

Cette contribution était subdivisée en deux parties, dont l'une versée à un Fonds dénommé A restait la propriété du concessionnaire et l'autre alimentait un Fonds commun B de solidarité.

Ce système tablait sur une durée d'existence des charbonnages assez longue pour leur permettre d'accumuler au Fonds A une provision suffisante pour assurer le paiement de la réparation des dégâts miniers survenant après la cessation de l'exploitation.

Les imperfections de la détermination de la provision à créer au Fonds A devaient être corrigées par le Fonds commun B.

Malheureusement, les versements à ce Fonds A n'ont débuté qu'en 1952, l'érosion monétaire constante a déprécié les provisions réalisées, les fermetures se sont produites plus rapidement que prévu et certains charbonnages, exploitant sous des régions à densité d'habitations élevée, provoquaient des dommages dont la réparation aurait exigé une durée de contribution de l'ordre de la centaine d'années.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1975-1976

5 FEBRUARI 1976

Voorstel van wet tot wijziging van de wetten betreffende het Nationaal Waarborgfonds inzake kolenmijnschade, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 3 februari 1961 en gewijzigd bij het koninklijk besluit nr. 39 van 25 augustus 1967

(Ingediend door de heer Hoyaux c.s.)

TOELICHTING

De wet van 12 juli 1939 tot oprichting van een Nationaal Waarborgfonds inzake kolenmijnschade had voor de storting van dat fonds een regeling ingesteld die steunde op de storting, door de concessiehouders van de kolenmijnen, van een jaarlijkse bijdrage vastgesteld per netto gewonnen ton kolen.

Die bijdrage bestond uit twee delen : het ene werd gestort in een zogeheten A-Fonds en bleef eigendom van de concessiehouder; het andere ging naar het B-Fonds, een gemeenschappelijk solidariteitsfonds.

Bij die regeling werd uitgegaan van de veronderstelling dat de kolenmijnen er lang genoeg zouden zijn om bij het A-Fonds een provisie aan te leggen die groot genoeg zou zijn om de herstelbetalingen te waarborgen voor de schade die na de stopzetting van de exploitatie aan het licht zou komen.

Voor de misslagen bij de bepaling van de bij het A-Fonds aan te leggen provisie was er dan het gemeenschappelijk B-Fonds.

Jammer genoeg werd met de stortingen in dit A-Fonds slechts een begin gemaakt in 1952, heeft de bestendige muntontwaarding de aangelegde provisie aangetast, werden de mijnen sneller gesloten dan was voorzien en veroorzaakten sommige kolenmijnen, die werden ontgonnen onder dichtbevolkte gebieden, schade voor het herstel waarvan de bijdragen van zowat een eeuw zouden nodig geweest zijn.

Aussi, les provisions accumulées au Fonds A par certaines mines s'avèrent-elles insuffisantes; dès 1964, l'intervention du Fonds commun B fut sollicitée, non pas pour corriger certaines estimations erronées des obligations de réparer à prévoir après la fermeture, mais pour payer l'essentiel des indemnités.

A un tel régime, l'épuisement du Fonds survint rapidement et l'Etat fut sollicité pour le réalimenter.

Pour ce faire, l'arrêté royal n° 39 modifia les lois sur le Fonds national de garantie pour la réparation des dégâts houillers, coordonnées par l'arrêté royal du 3 février 1961, et prévoyait que le Roi pouvait, par un arrêté délibéré en Conseil des Ministres, parfaire à l'alimentation du Fonds B par le versement d'une contribution de l'Etat établie par tonne nette de charbon extraite dans le royaume.

Ce système provisoire ne permettra pas de satisfaire les besoins du Fonds B, du fait de la constante diminution de la production charbonnière belge.

Il s'avère, dès lors, indispensable de remplacer le système de la contribution à la tonne par celui d'un octroi annuel de subsides de l'Etat.

La procédure de détermination de l'octroi de subsides au Fonds national de garantie doit être souple et tenir compte des frais à couvrir réellement.

En effet, un ou plusieurs gros litiges qui seront coulés en force de chose jugée au cours de l'année, un afflux anormal de petites conventions entre concessionnaires et propriétaires peuvent imposer un débours momentané de plusieurs dizaines de millions de francs supplémentaires.

Aussi, le soin est-il laissé au Ministre qui a les mines dans ses attributions, qui assure la surveillance de cet organisme et en est d'ailleurs le président de droit, d'adapter chaque année le montant de la contribution de l'Etat, aux nécessités du moment.

La contribution des sociétés minières tant au Fonds A qu'au Fonds commun B est couverte depuis 1971 indirectement par l'Etat au travers des subsides d'exploitation. Il n'apparaît plus, de ce fait, nécessaire de maintenir ce système d'alimentation du Fonds, qui ne se justifiait que lorsque les charbonnages payaient les cotisations à l'aide de leurs propres deniers, car les Fonds A alimentés par l'Etat reviendront en fin de compte aux concessionnaires solvables.

L'inflation que nous connaissons fait fondre continuellement la valeur de ces Fonds A. Aussi, faut-il empêcher toute possibilité de remboursement, soit des intérêts, soit du principal, avant que toutes les obligations de réparer les dégâts miniers ne soient éteintes éventuellement par prescription.

Lorsque les charbonnages payaient sur leurs fonds propres les contributions du Fonds B, ils liquidaient en fait les frais de gestion du Fonds en vertu d'un principe de solidarité.

Actuellement, il est logique de continuer à leur faire payer ces frais de gestion dont ils sont en fin de compte responsables au moyen des intérêts rapportés par les fonds.

Etant donné que le Fonds national de garantie sera couvert, tant pour ses frais de gestion que pour les dépenses du Fonds B par une subvention de l'Etat, il a paru opportun de classer cet établissement dans la catégorie B des établissements publics et de le soumettre au contrôle prévu par la loi du 16 mars 1954 concernant le contrôle des établissements d'utilité publique.

J. HOYAUX

Het is dan ook gebleken dat de bij het A-Fonds door sommige mijnen aangelegde provisie ontoereikend is; vanaf 1964 werd het gemeenschappelijk B-Fonds aangesproken niet om sommige verkeerde ramingen van de verplichtingen inzake schadeloosstelling na de sluiting te corrigeren, maar om het grootste deel van de schadevergoedingen uit te betalen.

Daardoor raakte het fonds spoedig opgebruikt en de Staat werd aangesproken om het opnieuw te stijven.

Daartoe werden de wetten betreffende het Nationaal Waarborgfonds inzake kolenmijnschade, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 3 februari 1961, bij het koninklijk besluit n° 39 gewijzigd en werd bepaald dat de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, het gemeenschappelijk B-Fonds kan aanvullen doordat de Staat een bijdrage zal betalen, vastgesteld per netto ton kolen in het Rijk gewonnen.

Deze voorlopige regeling zal niet kunnen voorzien in de behoeften van het B-Fonds omdat de Belgische steenkolenproductie voortdurend afneemt.

Het is dan ook volstrekt nodig het stelsel van de bijdrage per ton te vervangen door dat van de jaarlijkse toekenning van rijkssubsidies.

De procedure inzake toekenning van subsidies aan het Nationaal Waarborgfonds moet soepel zijn; er moet rekening worden gehouden met de werkelijk te dekken kosten.

Een of meer grote geschillen die in de loop van het jaar definitief worden beslecht en een abnormaal hoog aantal overeenkomsten van minder belang tussen concessiehouders en eigenaars kunnen immers tijdelijk een bijkomende uitgave van verscheidene tientallen miljoenen frank met zich brengen.

Aan de Ministers tot wiens bevoegdheid de mijnen behoren en die toezicht houdt op het Waarborgfonds, waarvan hij trouwens van rechtswege voorzitter is, wordt de taak opgedragen elk jaar het bedrag van de rijksbijdrage aan te passen aan de behoeften van het ogenblik.

De bijdrage van de mijnmaatschappijen zowel in het A-Fonds als in het gemeenschappelijk B-Fonds wordt sedert 1971 onrechtstreeks ten laste genomen door het Rijk en wel via de exploitatietoelaten. Derhalve lijkt het niet meer nodig die regeling tot stijving van het fonds in stand te houden, want ze was slechts verantwoord wanneer de kolenmijnen bijdragen betaalden uit hun eigen fondsen, aangezien het door het Rijk gestijfde A-Fonds uiteindelijk de solvabele concessiehouders ten goede zal komen.

Ingevolge de huidige inflatie daalt de waarde van het A-Fonds voortdurend. Men dient dan ook elke mogelijkheid om de interesten op de hoofdsom terug te betalen, uit te sluiten vooraleer aan alle verplichtingen om de mijnschade te herstellen eventueel door verjaring een einde is gekomen.

Wanneer de kolenmijnen de bijdragen in het B-Fonds met eigen gelden betaalden, droegen zij in feite de last van de beheerskosten van het fonds en wel op grond van het solidariteitsprincipe.

Het is logisch hen thans die beheerskosten — waarvoor zij per slot van rekening verantwoordelijk zijn — verder te doen betalen door middel van de door de fondsen opgebrachte interesten.

Aangezien het Nationaal Waarborgfonds zowel voor zijn beheerskosten als voor de uitgaven van het gemeenschappelijke B-Fonds zal kunnen rekenen op een rijkssubsidie die deze kosten zal dekken, leek het gepast deze instelling onder te brengen in categorie B van de openbare instellingen en ze te plaatsen onder het toezicht dat bepaald is bij de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut.

PROPOSITION DE LOI**Article 1.**

L'article 2, 3e alinéa des lois relatives au Fonds national de garantie pour la réparation des dégâts houillers coordonnées par l'arrêté royal du 3 février 1961, est remplacé par la disposition suivante :

« Les frais de fonctionnement de ce comité ainsi que les frais de gestion du Fonds, sont prélevés sur les intérêts produits par le Fonds A dont il est question à l'article 7. »

Art. 2.

Le chapitre II, comprenant les articles 3, 4, 5, 6 et 7 des lois relatives au Fonds national de garantie pour la réparation des dégâts houillers, coordonnées par l'arrêté royal du 3 février 1961 et modifiées par l'arrêté royal n° 39 du 25 août 1967, est remplacé par les dispositions suivantes :

CHAPITRE II.**Du Fonds A et du Fonds commun B.****Art. 3.**

Le Fonds national de garantie comporte en son sein deux Fonds appelés respectivement Fonds A et Fonds commun B.

Art. 4.

Les sommes portées au crédit d'un concessionnaire au Fonds A à la date d'entrée en vigueur de la présente loi restent inscrites au compte personnel du concessionnaire jusqu'à extinction des créances en dégâts miniers, éventuellement par prescription.

Les soldes inscrits au Fonds A qui sont restitués aux concessionnaires en application de l'article 13 constituent un élément soit soumis au précompte professionnel en vertu de l'article 22 du Code des impôts sur les revenus, soit imposable à la cotisation spéciale établie par les articles 118 à 121 de ce code.

Art. 5.

Le Fonds commun B est alimenté par une contribution de l'Etat dont le montant est fixé chaque année par le Ministre ayant les mines dans ses attributions sur avis du Comité permanent des dommages miniers.

Art. 6.

Les sûretés personnelles et réelles qui ont été fournies à la date d'entrée en vigueur de la présente loi, restent en nantissement au Fonds national de garantie dans les conditions qui ont été déterminées par le Conseil d'administration et approuvées par le Ministre ayant les mines dans ses attributions.

VOORSTEL VAN WET**Artikel 1.**

Artikel 2, 3e lid, van de bij het koninklijk besluit van 3 februari 1961 gecoördineerde wetten betreffende het Nationaal Waarborgfonds inzake kolenmijnschade wordt vervangen door de volgende bepaling :

« De kosten die de werking van dit comité en het beheer van het fonds meebrengen, worden betaald uit de interesten opgebracht door het A-Fonds waarvan sprake is in artikel 7. »

Art. 2.

Hoofdstuk II met de artikelen 3, 4, 5, 6 en 7 van de bij het koninklijk besluit van 3 februari 1961 gecoördineerde en bij het koninklijk besluit n° 39 van 25 augustus 1967 gewijzigde wetten betreffende het Nationaal Waarborgfonds inzake kolenmijnschade wordt vervangen door de volgende bepalingen :

HOOFDSTUK II.**A-Fonds en gemeenschappelijk B-Fonds.****Art. 3.**

Het Nationaal Waarborgfonds omvat twee fondsen die respectievelijk A-Fonds en gemeenschappelijk B-Fonds worden genoemd.

Art. 4.

De bedragen die op de dag van de inwerkingtreding van deze wet op het credit van een concessiehouder bij het A-Fonds zijn ingeschreven, blijven op de persoonlijke rekening van de concessiehouder ingeschreven tot de schuldverderingen op grond van mijnschade, eventueel door verjaring, zijn vervallen.

De op het A-Fonds ingeschreven saldi die bij toepassing van artikel 13 aan de concessiehouders worden terugbetaald, zijn onderworpen aan de bedrijfsvoorheffing krachtens artikel 22 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen of aan de bijzondere aanslag vastgesteld bij de artikelen 118 tot 121 van dat Wetboek.

Art. 5.

Het gemeenschappelijke B-Fonds wordt gestijfd door een bijdrage van de Staat waarvan het bedrag telkenjare, op advies van het Vast Mijnschadecomité wordt bepaald door de Minister tot wiens bevoegdheid de mijnen behoren.

Art. 6.

De persoonlijke en zakelijke zekerheden, op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze wet gesteld, blijven in pand bij het Nationaal Waarborgfonds onder de voorwaarden, vastgesteld door de raad van beheer en goedgekeurd door de Minister tot wiens bevoegdheid de mijnen behoren.

Art. 7.

Les intérêts produits par le Fonds A et le Fonds commun B y sont respectivement ajoutés.

Art. 8.

A l'article 13, 1er alinéa des mêmes lois coordonnées, les mots « Au plus tôt dix ans après la cessation de toute exploitation » sont remplacés par les mots « A l'extinction de toutes les créances en dégâts miniers, éventuellement par prescription ».

Art. 9.

A l'article 1er, B, de la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public, les mots « Fonds national de garantie pour la réparation des dégâts houillers » sont ajoutés.

J. HOYAUX
E. LACROIX
F. DELMOTTE
M. BURY
W. SCHUGENS

Art. 7.

De door het A-Fonds en het gemeenschappelijk B-Fonds opgebrachte interesten worden er respectievelijk aan toegevoegd.

Art. 8.

In artikel 13, 1e lid, van dezelfde gecoördineerde wetten worden de woorden « Ten vroegste tien jaar nadat elke exploitatie werd stopgezet » vervangen door de woorden « Nadat alle schuldvorderingen op grond van mijnschade, eventueel door verjaring, zijn vervallen ».

Art. 9.

In artikel 1, B, van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut worden de woorden « Nationaal Waarborgfonds inzake kolenmijnschade » ingevoegd.